

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

30 січня 2020 року № 33

**Програма
управління державним боргом на 2020 рік**

Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання програми управління державним боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

**Показники Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік"
в частині державного боргу**

Витрати державного бюджету на 2020 рік з погашення та обслуговування державного боргу заплановано відповідно до:

графіків платежів за вже існуючим державним боргом на момент складання проекту державного бюджету на 2020 рік;

планових обсягів запозичень на 2020 рік на фінансування державного бюджету;

прогнозних відсоткових ставок та курсів валют;

прогнозу обсягів витрат на управління державним боргом.

Крім того, методика розрахунків платежів за позиками залежить як від інструмента запозичення (облігація державної позики, кредитна угода), так і від кредиторів: Європейський банк реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР), Міжнародний банк реконструкції та розвитку (далі – МБРР), Міжнародний валютний фонд (далі – МВФ) та інші.

Загальні виплати за державним боргом, що мають бути здійснені у 2020 році за рахунок коштів державного бюджету, передбачені законом про бюджет на рівні 423 610,0 млн грн, з яких 59,2 %, або 250 716,5 млн грн – виплати за державним внутрішнім боргом та 40,8%, або 172 893,5 млн грн – виплати за державним зовнішнім боргом. Структуру загальних виплат за типами платежів та за валютами платежів наведено в додатку 1 до цієї Програми.

Частка видатків з обслуговування державного боргу у видатках загального фонду державного бюджету за 2020 рік орієнтовно становитиме 13,4 %.

У 2020 році платежі з погашення державного боргу заплановано в обсязі 282 136,9 млн грн, з яких 161 862,3 млн грн, або 57,4% – платежі за державним внутрішнім боргом (найбільші платежі передбачені за ОВДП 2019 – 2017 років, прогнозними ОВДП 2020 року), а 120 274,6 млн грн, або 42,6% – платежі за державним зовнішнім боргом (ОЗДП 2015 року, позики ЄС, МВФ, МБРР).

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу на 2020 рік прогнозується в сумі 141 473,1 млн грн, з яких 88 854, 2 млн грн, або 62,8% – платежі за державним внутрішнім боргом, 52 618, 9 млн грн, або 37,2% – платежі за державним зовнішнім боргом.

За прогнозними розрахунками найбільшу питому вагу в обслуговуванні державного внутрішнього боргу протягом 2020 року матимуть виплати за ОВДП 2017 року в сумі 28 103,6 млн грн, ОВДП 2019 року в сумі 23 985,2 млн грн та ОВДП 2016 року в сумі 10 342,3 млн гривень.

В обслуговуванні державного зовнішнього боргу в зазначеному періоді найбільшу питому вагу матимуть виплати за випущеними внаслідок реструктуризації ОЗДП 2015 року в сумі 23 030,1 млн грн, за ОЗДП 2018 року в сумі 6 145,0 млн грн, за ОЗДП 2017 року в сумі 6 084,4 млн гривень.

Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування Державного бюджету України у 2020 році

На 2020 рік заплановано фінансування Державного бюджету України за допомогою широкого спектру боргових інструментів на загальну суму 83 027,5 млн гривень.

За прогнозними розрахунками найбільшу питому вагу матимуть довгострокові інструменти – 51,9 %, середньострокові інструменти становитимуть 33,3 %, короткострокові інструменти – 14,8 %. Боргові інструменти з фіксованою ставкою орієнтовно становитимуть 93,4 %, а з плаваючою – 6,6 %.

Структуру державних запозичень за типами боргових зобов'язань та за типами відсоткових ставок наведено у додатку 2 до цієї Програми.

На внутрішньому ринку відповідно до показників, затверджених Законом України "Про Державний бюджет України на 2020 рік", планується здійснення запозичень на суму близько 231 127,4 млн грн, або 63,3 % загальної суми запозичень. Державні зовнішні запозичення з урахуванням запозичень за спеціальним фондом Державного бюджету України заплановані в обсязі 134 037,0 млн грн, або 36,7 %.

Співвідношення внутрішніх та зовнішніх боргових інструментів у загальній структурі державних запозичень може змінюватись у зв'язку зі зміною умов таких запозичень та/або кон'юнктури фінансового ринку з дотриманням визначеного Законом України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" обсягу фінансування державного бюджету за борговими операціями.

До спеціального фонду передбачається залучити кошти від міжнародних фінансових організацій та за підтримки урядів іноземних держав на фінансування проєктів розвитку економіки та бюджетної сфери у сумі 22 662,0 млн гривень.

Стан та структура державного боргу України на 2020 рік

Відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" граничний рівень державного боргу визначено в обсязі 2 045 148,3 млн гривень.

Станом на 31 грудня 2020 року частка державного зовнішнього боргу орієнтовно становитиме 55,8 % обсягу державного боргу, а державного внутрішнього боргу – 44,2 %. Відповідно до цілі 6.5 Програми діяльності Уряду

щодо збільшення частки державного боргу, номінованого в національній валюті, його питома вага планується на рівні 42 % проти 34,1 %, запланованих Програмою управління державного боргу на 2019 рік. При цьому питома вага довгострокових боргових інструментів становитиме 82,3 %, середньострокових – 15,8 %, короткострокових – 1,9 %.

Середньозважений строк до погашення державного боргу за прогнозними розрахунками становитиме не менше як 8,3 року.

Ризики виконання Програми

Показники державних запозичень та відповідно державного боргу можуть зазнати змін під впливом кон'юнктури фінансових ринків у результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу національної валюти, а також у разі проведення капіталізації державних банків та ФГВФО.

Обсяг платежів з погашення державного внутрішнього боргу може бути збільшений у разі дострокового погашення ОВДП у доларах США та у разі збільшення обсягу випуску короткострокових ОВДП з погашенням у 2020 році. Такі зміни потребуватимуть відповідного збільшення обсягу державних запозичень.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу може бути вищим/нижчим за прогнозований у разі зміни тенденції у динаміці плаваючих ставок (LIBOR, EURIBOR та індексу інфляції) та/або курсу гривні до іноземних валют.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Заходи з попередження ризику зниження суверенного кредитного рейтингу включатимуть своєчасне і в повному обсязі виконання державою зобов'язань за державним боргом, а також розкриття інформації про стан і структуру державного боргу, обсягу майбутніх платежів за ним, стану виконання державного бюджету за доходами та видатками, інформування щодо основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та надання іншої інформації відповідно до запитів, які надходять від аналітиків рейтингових агентств. Результати роботи з питань державного боргу, інформація щодо поточних кредитних рейтингів регулярно розміщуватимуться на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Для виконання стратегічного індикатора Стратегії сталого розвитку "Україна-2020", схваленої Указом Президента України від 15 січня 2015 року № 5/2015, щодо досягнення кредитного рейтингу України за зобов'язаннями в іноземній валюті за шкалою рейтингового агентства Standard and Poor's не нижче інвестиційної категорії "BBB", а також підвищення суверенного рейтингу України до щонайменше В+ у 2020 році та до А- у 2024 році, що визначено ціллю 6.5 Програми діяльності Кабінету Міністрів України (Постанова Верховної Ради України від 04.10.2019 № 188-IX), передбачено, крім зазначених заходів, проведення постійного моніторингу виконання програми Міжнародного валютного фонду і реалізацію структурних реформ, необхідних для покращання стану і розвитку економіки країни.

Інші заходи з управління державним боргом

Також з метою реалізації цілі 6.5 Програми діяльності Уряду у 2020 році заплановано здійснення таких заходів:

передбачення у Середньостроковій стратегії управління державним боргом цілей та заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та зменшення валютного ризику державного боргу;

створення та забезпечення діяльності Боргового агентства;

розвиток інституту первинних дилерів;

використання міжнародних електронних торговельних систем для розміщення ОВДП та оптимізація структури державних боргових інструментів у гривні з метою підвищення ліквідності державних цінних паперів;

заходи з покращення комунікацій з інвесторами;

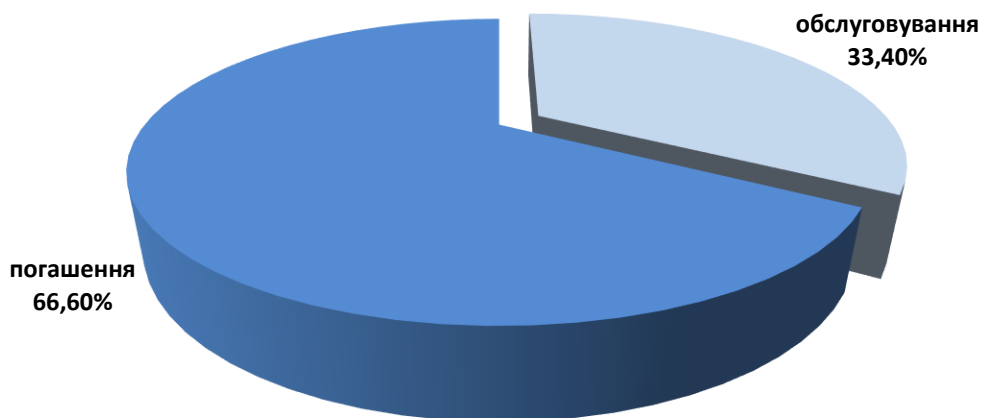
заходи із забезпечення прозорості та відкритості політики управління державним боргом.

**В. о. директора Департаменту
боргової політики**

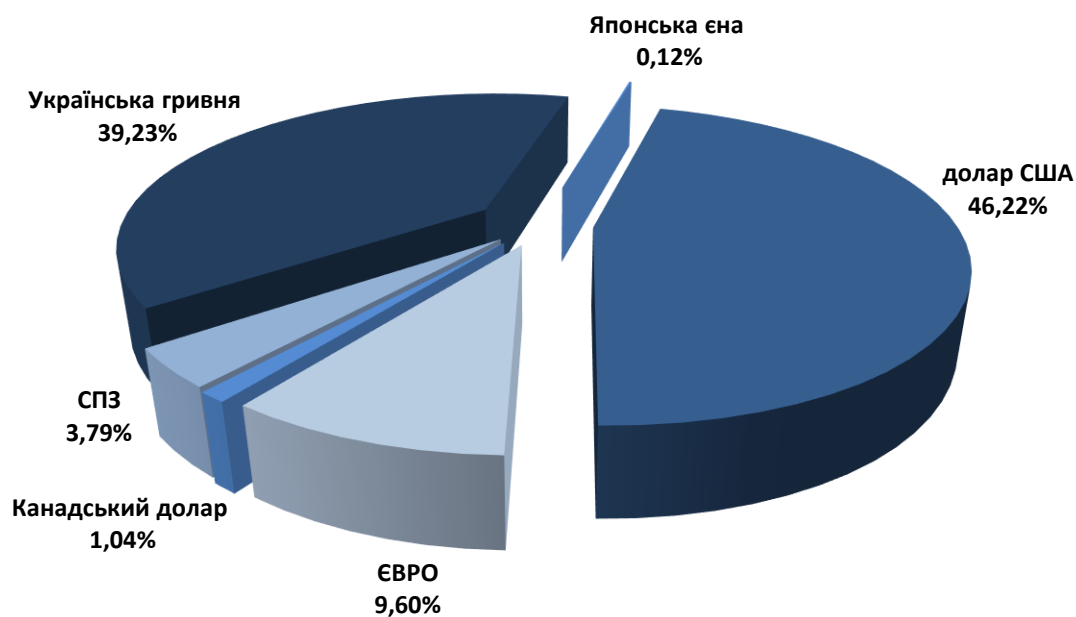
Світлана СУПРУН

Структура загальних виплат за державним боргом у 2020 році

За типами платежів:

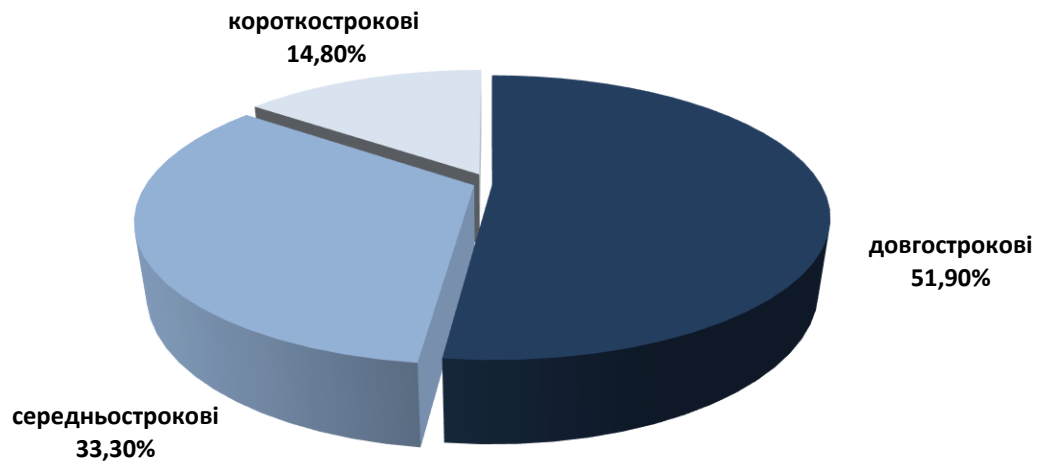

За валютами платежів:

Структура державних запозичень у 2020 році
(загальний та спеціальний фонди Державного бюджету України, %)

За типами боргових зобов'язань:

За типами відсоткових ставок:

